

Гордійко М. С., д. е. н. Гринько Т. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ В ПЕРІОД
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ**

Кожна організація сучасного ринку (компанія, завод, фабрика) є відкритою виробничо-технічною системою, взаємопов'язаною із зовнішнім середовищем.

На ринку організація має передчасно визначати майбутні науково-технічні, організаційно-економічні, соціально-політичні та інші види впливу зовнішнього середовища (як негативні, так і позитивні), приймаючи доцільні стратегічні рішення. Це загалом змінює відношення до керівного механізму підприємства, оскільки організаційні схеми управління повинні враховувати не лише характер стратегій, тип їх структур, процесів планування і контролю, але й оперативність реакції управлінського складу і готовність персоналу підприємства адекватно відповідати на зміни навколишнього середовища, що і забезпечить гарантовану фінансову стабільність об'єкта управління.

Підприємства як відкриті системи можуть бути простими (малі фірми), складними (середні компанії) і надскладними (великі інтегровані корпорації). Кожне підприємство має певний потенціал, тому система управління ним повинна забезпечувати найбільш ефективне використання наявних ресурсів (основних, оборотних, трудових), а також генерувати умови і передумови для послідовного зростання можливостей організації.

Так, для успішної роботи кожна організація зобов'язана виконувати дві основні функції:

— забезпечувати рівень платоспроможності фірми за допомогою ефективного поточного функціонування;

— нарощувати потенціал підприємства за рахунок оновлення технології, виробничої потужності, продуктів, що виготовляється, тобто продовжувати розвиток підприємства, забезпечувати відповідність внутрішнього середовища.

Для одночасного виконання вищезазначених функцій необхідно зберігати баланс відповідності ресурсів, що було виділено, оперативним (поточним) і стратегічним завданням організації.

Надмірне поживлення розвитку підприємства (велика номенклатура продукції, що постійно оновлюється, часта зміна технологічної складової, радикальні інновації тощо) вимагає великих інвестиційних витрат, а поточна діяльність від збуту продукції нездатна забезпечити необхідну платоспроможність в короткостроковому періоді. В результаті зростають боргові зобов'язання (як короткострокові, так і довгострокові), порушуються допустимі пропорції між власними засобами (капіталом) і борговими зобов'язаннями, і підприємство опиняється в кризовій ситуації (в ситуації можливого банкрутства).

В кардинально іншому випадку, коли забезпечується тільки поточна діяльність і не приділяється увага перспективам, підприємство може успішно функціонувати в короткостроковому періоді, але може втратити в майбутньому конкурентоспроможність, тому що зменшуються його обсяг продажу і частка ринку, а також окреслюється чітка тенденція до зниження його фінансової стійкості, тобто, організацію очікує банкрутство.

Планування являє собою інструмент проектування бажаного майбутнього і ефективних шляхів його досягнення [2].

Підприємство, яке працює в ринковій економіці, піддається впливу зовнішнього середовища, в якому відбуваються швидкі зміни, зумовлені різними факторами – зміною кон'юнктури, перенасиченням ринків збуту, появою нових товарів (послуг), товарів-субститутів. Це підвищує рівень невизначеності під час прийняття оперативних планових рішень, а отже, збільшує господарські ризики щодо досягнення запланованих результатів.

У цих умовах підприємству слід мати поточну стратегію розвитку. Її відсутність призведе до того факту, що кожен структурний підрозділ підприємства починає шукати свої шляхи виходу із утвореної ситуації, що не узгоджені із загальною стратегією діяльності організації.

Внутрішніми факторами керівництво підприємства може оперувати, і тому вони мають бути у процесі постійного розвитку з урахуванням циклічності змін зовнішнього середовища [1].

Кожне підприємство характеризується коливаннями його фінансового стану в залежності від здійснених рішень управлінського складу через зміни ситуації у зовнішньому середовищі. Ці коливання, зазвичай, відбуваються в разі порушення рівноваги та неузгодженості поточної і стратегічної діяльності [3].

Таким чином, під час кризових ситуацій, які виникають через порушення сформованого на ринку балансу попиту і пропозиції на продукцію, що в свою чергу призводить до призупинення розвитку підприємств, збільшує кількість безробітних і погіршує раніше досягнутий рівень життя соціуму. Але в той же момент, кризова ситуація є провідником, каталізатором активізації діяльності, пошуку шляхів її подолання і забезпечення подальшого зростання. Отже, для успішного виконання функцій поточної діяльності та розвитку організації необхідно здійснювати ефективне планування всіх видів її діяльності.

Список використаних джерел:

1. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф ; пер. с англ. под ред. Л. И. Евенко. – М. : Экономика, 1989. – 519 с.
2. Гринько Т. В. Стратегія як інструмент розвитку підприємств / Т. В. Гринько // Розвиток національних економік в умовах глобальної нестабільності : матеріали третьої Міжнародної науково-практичної конференції. – О. : Видавничий дім «Гельветика», 2013. – С. 28–31.
3. Гринько Т. В. Проблеми впровадження стратегічного менеджменту на вітчизняних підприємствах / Т. В. Гринько, М. Скрипченко // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки : міжнар. зб. наук. праць. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2016. – С. 206–210.
4. Коротков Э. Генезис менеджмента / Э. Коротков, Е. Кузьмина // Проблемы теории и практики управления. – 2016. – №1.

Гордійко М. С., Куроян А. Т.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Процес функціонування підприємства в ринковому середовищі згідно місії і цілей піддається впливу конкуренції. Успішна, ефективна діяльність підприємства в умовах конкуренції неможлива без конкурентних переваг. Відповідно, необхідним для підприємства є формування, збереження і вдосконалення рівня